

Huvudman

Jönköpings kommun
kontaktcenter@jonkoping.se

Beslut

Datum 2024-10-18

Dnr 2024:283

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Bäckadalsgymnasiet RO 2 i Jönköpings kommun;
nu fråga om uppföljning av beslut den 23 maj 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Bäckadalsgymnasiet RO 2 i Jönköpings kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande studiehandledning på modersmålet, utredning om frånvaro, extra anpassningar och anmälan till rektorn, utredning om särskilt stöd och skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Skolinspektionen har den 23 maj 2024 beslutat att förelägga Jönköpings kommun att senast den 1 oktober 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande studiehandledning på modersmålet, anmälan till rektorn, utredning om särskilt stöd och skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Jönköpings kommun en anmärkning rörande utredning om frånvaro.

Jönköpings kommun har den 30 september och den 1 oktober 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Jönköpings kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att en elev som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet i språket afari inte ges detta.

Av redovisningen framgår att huvudmannen annonserat efter studiehandledare i språket afari samt sökt i andra kommuner genom ett nationellt nätverk, men utan resultat. Dock framgår av huvudmannens redovisning att eleven även behärskar språket amhariska och att eleven sedan september 2024 ges studiehandledning på modersmålet i det språket. Huvudmannen uppger vidare att fortsatt annonsering görs för att rekrytera en studiehandledare i språket afari.

Rättslig reglering

Av gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (9 kap. 9 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Jönköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att samtliga lärare och övrig skolpersonal den 18 juni 2024 informerades om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt rektorns ansvar att för samtliga inkomna anmälningar utreda elevers behov av särskilt stöd. Ansvarig för att genomföra informationstillfället var rektorn och gymnasiechefen i Jönköpings kommun.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att rektorn tillsammans med samtliga undervisande lärare dokumenterat vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Detta genomfördes den

18 juni 2024. Av inkommen redovisning framgår att sex elever identifierats och att samtliga elever är anmälda till rektorn. Vidare framgår av redovisningen att en utredning påbörjats för respektive elevs behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att en skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning upprättats och beslutats av rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b–4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

Vidare framgår av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinen bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s. 235)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning om frånvaro**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens redovisning framgår att ett förbättringsarbete under ledning av skolpsykolog inletts kring skolfrånvaro och frånvaroutredningar på skolan. Skolan har tagit fram en ny närvarorutin och handlingsplan vid skolfrånvaro för att åstadkomma ett mer systematiskt och strukturerat arbete. Huvudmannen uppger vidare att det nu finns en tydlig stödstruktur vad gäller utredning om frånvaro. Av redovisningen framgår vidare att huvudmannen under läsåret 2024/25 kommer att ha dialogsamtal med rektorn och skolpsykolog för att tillförsäkra att åtgärderna som satts in ger avsett resultat.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att regeringen anser att det är allvarligt att frånvaron är så omfattande i gymnasieskolan. Frånvaro leder i många fall till sjunkande studieresultat och ibland även till att eleven inte når målen för utbildningen. Enligt en rapport från Skolverket var bland annat hög frånvaro en av de viktigaste orsakerna till att gymnasieelever inte fick godkända betyg i en eller flera kurser (Risk för icke godkänt, Skolverket, 2010). För en elev som går ett nationellt program betyder det till exempel att hon eller han riskerar att inte få en gymnasieexamen. Även Skolverkets uppföljning av gymnasieskolan med fokus på introduktionsprogrammen visar att hög frånvaro är en vanlig orsak till att elever inte når behörighet till nationella program (Introduktionsprogram, Skolverket, rapport 413, 2014). Frånvaro kan således indikera att en elev håller på att distansera sig från skolan, vilket på sikt kan leda till studieavbrott och i förlängningen därmed ökade risker för arbetslöshet och utanförskap. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har i projektet Plug In identifierat framgångsfaktorer för att förhindra studieavbrott varav en sådan faktor är att uppmärksamma tidiga varningssignaler i form av just frånvaro. Vidare framgår av förarbetena att det är viktigt att arbeta förebyggande och att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen. Rektorn bör ansvara för att upprepade eller längre frånvaro utreds oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En utredning ska dock inte behöva göras i de fall en utredning är obehövlig, som t.ex. vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök.

Enligt förarbetena måste frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara avgöras i det enskilda fallet. Regeringen anser att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning, t.ex. att vid en längre anmäld sjukfrånvaro begära in sjukintyg från eleven eller elevens vårdnadshavare. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, t.ex. så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering. I kommentarerna till Skolverkets allmänna råd om att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan anges att skolan behöver dokumentera sitt arbete med att utreda problem och vidta åtgärder för att komma till rätta med frånvaron. Arbetet med en elevs frånvaro kan pågå under lång tid och bestå av omfattande utredningsmaterial. Det är därför angeläget med tydliga rutiner för hur arbetets alla delar dokumenteras. Dokumentation innebär också ett stöd under arbetets gång och skapar kontinuitet. Det är därtill viktigt att rektorn ser till att åtgärder följs upp och om de visat sig verkningslösa, att nya

åtgärder prövas och utvärderas för att få eleven att delta i utbildningen.
(Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, s. 22 f.) (Prop. 2017/18:183 s. 72-76)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Caroline Göth

Föredragande
Signerat av: Caroline Göth